

DÜNYADA EBOLA HASTALIĞI ve GÜNCEL DURUM

Dünyada, özellikle Orta ve Batı Afrika'da, Ebola mikrobunun (virüsünün) neden olduğu salgınlar kaygı ile izlenmektedir. Salgınların 1976 yılından bu yana yaşandığı bilinmektedir.

Ebola hastalığı ülkemizde de, Afrika'dan Avrupa'ya seyahat eden bir kişinin "olası" hasta şüphesi ile izlenmesi nedeniyle son birkaç gün içinde basın ve kamuoyunun dikkatini çekmiştir.¹ Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı da konuya ilişkin bir yazılı açıklama yapmıştır.² Basına 14 Ağustos 2014 tarihinde yansıyan haberlerden öğrenildiği kadarıyla da adı geçen hastada Ebola hastalığına rastlanmamıştır.³

Daha önceki yıllarda Ebola Kanamalı Ateşi ismi ile de bilinen hastalığa ilişkin merak edilebilecek kimi temel bilgiler aşağıda sunulmuştur:^{4,5}

1. Hastalık, hasta kişinin vücut sıvıları/salgıları ile doğrudan temas ile bulaşır. Hasta hayvanların (örneğin maymun, şempanze, vb) salgıları ile temas sonrasında da hastalığın bulaştığı ifade edilmektedir.
2. Hasta kişinin vücut sıvıları/salgıları ile kontamine olmuş (vücut sıvıları/salgıları bulaşmış) nesnelere temas nedeniyle de bulaşma olabilir (örneğin; iğne).
3. Bulaşmanın en riskli olduğu gruplar hastalarla temas eden aile yakınlarının ve arkadaşların yanı sıra sağlık çalışanlarıdır. Sağlık çalışanları uygun koruyucu giysileri de kapsayan özel önlemleri kullanmadıklarında sağlık kurumlarında bulaşma olabilmektedir. Hastalar yaşamlarını kaybettiklerinde de özel koruma önlemlerine gereksinim bulunmaktadır.
4. Mikrop alındığından 2-21 gün sonra hastalık belirtileri ortaya çıkar (Bu sürenin sıklıkla 8-10 gün olduğu belirtilmektedir). Sürenin daha uzun olduğu olgular da rapor edilmiştir.
5. Ani başlayan ateş ve baş ağrısının ardından eklem ve kas ağrısı, güçsüzlük, ishal, mide bulantısı, mide ağrısı, iştah kaybı sık görülen belirtiler arasındadır. Ancak, bu belirtilerin farklı hastalıklarda da görülebileceği unutulmamalıdır.
6. Hastalıkla ilgili özellikle erken tanı aşamasında zorluklar bulunmaktadır. Laboratuvar koşullarında tanı konulmaktadır.
7. Günümüzde, tedavi seçenekleri destekleyici tedavi üzerinden tanımlanmaktadır. Temel yaklaşımların hastaların sıvı ve elektrolit dengesinin, kan basıncı ve oksijen kapasitesinin sağlanması olduğu ifade edilmektedir. Tedavi seçenekleri ile ilgili henüz deneysel çalışmalar yapılmaktadır.
8. Hasta olanların bazıları iyileşmekte, bazıları da yaşamlarını kaybetmektedir. Hastalığa yakalananların ölme riski oldukça yüksektir.
9. Dünya Sağlık Örgütü 12 Ağustos 2014 tarihinde, öldürme riski çok yüksek olan Ebola salgılarında deneysel aşamada bile olsa tedavi seçeneklerinin denenebileceğine dair etik çerçeveyi belirleyen bir bilgi notu yayınlamıştır.⁶
10. Dünya Sağlık Örgütü tarafından 14 Ağustos 2014 tarihinde yayınlanan bildiriye, hava yolu ile bulaşma riski olmayan, vücut sıvısı/salgısı teması ile geçişi olan Ebola mikrobunun havayolu seyahatlerinde bulaşma/geçiş riskinin çok düşük olduğu açıklanmıştır.⁷

¹ <http://www.haberturk.com/saglik/haber/979698-nijeryali-kadinin-hastaligi-belli-oldu>

² <http://www.milliyet.com.tr/saglik-bakanligi-ndan-ebola-gundem-1924719/>

³ <http://www.radikal.com.tr/turkiye/istanbuldaki-ebola-suphesinde-kesin-sonuc-aciklandi-1206592>

⁴ <http://www.cdc.gov/vhf/ebola/>

⁵ <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs103/en/>

⁶ <http://www.who.int/mediacentre/news/statements/2014/ebola-ethical-review-summary/en/>

⁷ <http://www.who.int/mediacentre/news/notes/2014/ebola-travel/en/>